T.C.
SAYIŞTAY BAŞKANLIĞI

www.balioglu.net

ANKARA BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ BEL-KO. LTD. ŞTİ.

2019 Yılı Sayıştay Denetim Raporu

Kasım 2020

İÇİNDEKİLER

1. KAMU İDARESİ HAKKINDA BİLGİ 1
2. KAMU İDARESİNİN SORUMLULUĞU 5
3. SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU 5
4. DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI 5
5. İÇ KONTROL SİSTEMİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ 6
6. DENETİM GÖRÜŞÜ 6
7. DENETİM BULGULARI 6

www.balioglu.net

TABLOLAR LİSTESİ

Tablo 1:Şirketin Ödenmiş Sermayesi 2
Tablo 2:Şirketin Bağlı Ortakları 3
Tablo 3:Şirketin İştirakleri 3

www.balioglu.net

BULGU LİSTESİ

A. Denetim Görüşünün Dayanakları

1. Vadesinde Tahsil Edilmeyen Alacaklar İçin Yılsonunda Faiz Tahakkuk Ettirilmemesi

2. Tahsili Şüpheli Hale Gelen Alacakların Şüpheli Ticari Alacaklar Hesabına Aktarılmaması

B. Denetim Görüşünü Etkilemeyen Tespit ve Değerlendirmeler

1. Şirket Genel Müdürünün İşten Çıkarılıp Tekrar İşe Başlatılarak İhbar Tazminatı Ödenmesine Sebep Olunması

2. Şirketin Nakit Varlıklarının Verimli Kullanılmaması

3. Tahsil Süresi Geçen Alacaklara İlişkin Hukuki Sürecin Başlatılmaması

4. Envanter Defterinin Mevzuatta Belirtilen Şekilde Tutulmaması

5. Verilen Çekler ve Gönderme Emirleri Hesabının Kullanılmaması

www.balioglu.net

1. KAMU İDARESİ HAKKINDA BİLGİ

1.1. Mevzuat ve Görevler

1.1.1. Şirketin Tabi Olduğu Mevzuat

Şirket tarafından yürütülen iş ve işlemlerde tabi olunan temel mevzuat;

- 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu,
- 6098 sayılı Türk Borçlar Kanunu,
- 5216 sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanunu,
- 213 sayılı Vergi Usul Kanunu'dur.

Bununla birlikte Şirket,

İşçi ve işveren hakları ile ilgili konularda başta 4857 sayılı İş Kanunu ve 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu olmak üzere diğer düzenlemelere,

Vergi ve buna ilişkin sorumluluklar konusunda başta 5520 sayılı Kurumlar Vergisi Kanunu ve 3065 sayılı Katma Değer Vergisi Kanunu olmak üzere bu hususa ilişkin düzenlemelere,

Her türlü mal, hizmet alımı ve yapım işlerinde 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu ve 4735 sayılı Kamu İhale Sözleşmeleri Kanunu hükümlerine,

Yukarıda belirtilen kanunlarla birlikte, bu kanunlara istinaden çıkarılan ikincil mevzuat hükümlerine tabidir.

www.balioglu.net

1.1.2. Şirketin Amacı ve Faaliyet Konusu

Şirket, "Bel-Ko Ankara Kömür ve İhtiyaç Maddeleri Dağıtım Limited Şirketi" unvanıyla 1986 yılında Ankara Büyükşehir Belediyesi ile Halk Ekmek ve Un Fabrikası A.Ş. tarafından kurulmuş olup, kuruluş ve ana sözleşmesi 30 Nisan 1986 tarihli ve 1504 sayılı Türkiye Ticaret Sicili Gazetesinde yayımlanmıştır. Ana sözleşmede yapılan değişiklikler ile şirketin unvanı "Belko Ankara Kömür Asfalt Enerji İnşaat Sanayi ve Ticaret Limited Şirketi" olarak değiştirilmiştir.

Şirket, belde halkının yiyecek, içecek, giyecek gibi tüketim maddeleri ile gayrimenkul, kimyevi madde ve boya, ısınma için lüzumlu odun, kömür, petrol ürünleri vb. ihtiyaçlarını

temin etmek, bu arada kaliteli yakıt sağlayarak şehir hava kirliliğini önlemek, basın-yayın ihtiyacını karşılamak ve bu faaliyetlerle ilgili olarak, maliyetleri asgariye indirecek bilumum mali ve iktisadi tedbirleri almak maksadıyla kurulmuştur.

1.2. Teşkilat Yapısı ve İnsan Kaynakları

1.2.1. Şirketin Teşkilat Yapısı

Şirketin yönetiminden ve temsilinden sorumlu bir genel müdür, iki genel müdür yardımcı bulunmaktadır. Şirketin ortaklar kurulu ise iki kişiden müteşekkildir.

Şirketin idari yapısında insan kaynakları ve hukuk işleri müdürlüğü, satın alma ve ticaret müdürlüğü, asfalt ve ulaşım müdürlüğü, soğuk hava deposu müdürlüğü ve muhasebe müdürlükleri yer almaktadır. Bahsi geçen müdürlüklerin her biri genel müdür yardımcılarına bağlı olarak işlemlerini sürdürmektedirler.

1.2.2. Şirketin İnsan Kaynakları

Şirketin organizasyon yapısı idari açıdan genel müdür yönetiminde genel müdüre bağlı iki genel müdür yardımcısı ile 5 müdürlük ve bunlara bağlı olarak çalışan 191 personelden oluşmaktadır. Şirketin çalışanları 1475 ve 4857 sayılı İş Kanunlarına tabidir.

www.balioglu.net

1.3. Mali Yapı

Şirket sermayesinin 19.10.2018 tarihinden itibaren 141.000.000,00 TL olduğu, bunun 140.534.700,00 TL'sinin Ankara Büyükşehir Belediyesi tarafından, 465.300,00 TL'sinin ise Ankara Halk Ekmek ve Un Fabrikası A.Ş tarafından taahhüt edildiği, şirket sermaye paylarının 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu'nun 583'üncü maddesinde belirtildiği şekilde yirmi beş Türk Lirası katı şeklinde olduğu, ayrıca, ödenmemiş sermayesinin bulunmadığı görülmüştür.

Tablo 1:Şirketin Ödenmiş Sermayesi

Ortaklar	Sermaye Miktarı(TL)	Sermaye Dağılım Oranı
Ankara Büyükşehir Belediyesi	140.534.700,00	99,67%
Halk Ekmek ve Un Fabrikası A.Ş.	465.300,00	0,33%

Şirketin bağlı ortaklıkları BELPA A.Ş, BELPLAS A.Ş ve ANFA LTD. ŞTİ olup, bağlı ortaklık payları toplamı 98.723.382,50 TL'dir.

Tablo 2:Şirketin Bağlı Ortakları

Bağlı Ortaklıkları	Sermayesi(TL)	Pay Tutarı(TL)	Pay Yüzdesi
BELPA A.Ş	900.000,00	897.750,00	99,75
BELPLAS A.Ş.	9.500.000,00	9.475.632,50	99,74
ANFA LTD. ŞTİ	95.000.000,00	88.350.000,00	93,00

Şirketin iştirakleri, BUGSAŞ A.Ş., BELTAŞ A.Ş., PORTAŞ A.Ş, ANKET A.Ş, BELKA A.Ş, HALK EKMEK A.Ş, BELTAMA LTD. ŞTİ'nden oluşmaktadır. Şirketin iştiraklerinin payları toplamı 832.847,50 TL'dir.

Tablo 3:Şirketin İştirakleri

İştirakler	Sermayesi(TL)	Pay Tutarı(TL)	Pay Yüzdesi
BUGSAŞ A.Ş.	90.000.000,00	720.000,00	0,8
BELTAŞ A.Ş.	10.000.000,00	28.195,00	0,2875
PORTAŞ A.Ş	130.000.000,00	185,00	0,00014
ANKET A.Ş	120.000.000,00	60.000,00	0,05
BELKA A.Ş	270.000.000,00	9.467,50	0,000035
HALK EKMEK A.Ş	100.000.000,00	10.000,00	0,01
BELTAMA LTD. ŞTİ	5.000.000,00	5.000,00	0,1

www.balioglu.net

Şirketin 2019 yılı bilanço büyüklüğü 195.621.818,40 TL olup, bunun 145.438.364,26 TL'si şirketin öz kaynaklarından, geriye kalan 50.169.279,62 TL'si ise yabancı kaynaklardan müteşekkildir. Şirketin 2019 yılı dönem karı ise 1.491.652,66 TL olarak gerçekleşmiştir.

1.4. Muhasebe ve Raporlama Sistemi

6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu'nda gerçek ve tüzel kişilerin münferit ve konsolide finansal tablolarını düzenlerken, Kamu Gözetimi, Muhasebe ve Denetim Standartları Kurumu tarafından yayımlanan, Türkiye Muhasebe Standartlarına, kavramsal çerçevede yer alan muhasebe ilkelerine ve bunların ayrılmaz parçası olan yorumlara uymak ve bunları uygulamak zorunda olduğu belirtilmiştir. Bu anlamda, Şirket tarafından 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu uyarınca münferit ve konsolide finansal tabloları düzenlerken Türkiye Muhasebe Standartlarını uygulamakta ve muhasebe kayıtları üzerinden 3'er aylık periyotlar halinde Bilanço ve Gelir Tablosu hazırlamaktadır.

6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu'nda Kanun'a tabi gerçek ve tüzel kişilerin, 213 sayılı

Vergi Usul Kanunu'nun defter tutma ve kayıt zamanıyla ilgili hükümleri ile aynı Kanun'un 175 ve mükerrer 257'nci maddelerinde yer alan yetkiye istinaden yapılan düzenlemelere uymak zorunda olduğu belirtilmiştir.

Söz konusu yetkiye istinaden Hazine ve Maliye Bakanlığı tarafından 1 Seri No'lu Muhasebe Sistemi Uygulama Genel Tebliği 26.12.1992 tarihinde yayımlanmış ve 1.1.1994 tarihinden itibaren yürürlüğe girmiştir.

Şirketin tabi olduğu muhasebe sistemi yukarıda belirtilen 1 Seri No'lu Muhasebe Sistemi Uygulama Genel Tebliği'nde yer alan Tekdüzen Hesap Planıdır. Şirket muhasebesini Muhasebe Sistemi Uygulama Genel Tebliği ilkelerine uygun şekilde ve 7/A seçeneğine göre tutmaktadır.

Hangi şirketlerin bağımsız denetime tabi olacakları Bağımsız Denetime Tabi Şirketlerin Belirlenmesine Dair Bakanlar Kurulu Kararına İlişkin Usul ve Esaslar'da belirlenmiştir. Söz konusu Usul ve Esaslar uyarınca belirlenen aktif büyüklük, satış hasılatı, çalışan sayısı gibi kriterler Şirket tarafından sağlandığından Şirket bağımsız denetime tabidir.

www.balioglu.net

Şirket tarafından yeminli mali müşavir ile Kurumlar vergisi tasdik sözleşmesi imzalanmıştır. Bu kapsamda yeminli mali müşavir tarafından defter ve belgeler incelenmekte ve tasdik raporu düzenlenmektedir.

Kamu İdaresi Hesaplarının Sayıştaya Verilmesi ve Muhasebe Birimleri ile Muhasebe Yetkililerinin Bildirilmesi Hakkında Usul ve Esaslar'ın 5'inci maddesi gereğince hesap dönemi sonunda Sayıştay Başkanlığına gönderilmesi gereken defter, tablo ve belgelerden aşağıda yer alanlar denetime sunulmuş olup denetim bu defter, tablo ve belgeler ile Usul ve Esaslar'ın 8'inci maddesinde yer alan diğer belgeler dikkate alınarak yürütülüp sonuçlandırılmıştır.

- Yevmiye Defteri
- Geçici ve kesin mizan
- Bilanço
- Gelir tablosu
- Envanter Defteri

Denetim görüşü, kamu idaresinin tabi olduğu geçerli finansal raporlama çerçevesi kapsamındaki temel mali tabloları olan bilanço ve gelir tablosuna verilmiştir.

2. KAMU İDARESİNİN SORUMLULUĞU

Denetlenen kamu idaresinin yönetimi, tabi olduğu muhasebe standart ve ilkelerine uygun olarak hazırlanmış olan mali rapor ve tabloların doğru ve güvenilir bilgi içerecek şekilde zamanında Sayıştaya sunulmasından, bir bütün olarak sunulan bu mali tabloların kamu idaresinin faaliyet ve işlemlerinin sonucunu tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir olarak yansıtmasından ve ister hata isterse yolsuzluktan kaynaklansın bu mali rapor ve tabloların önemli hata veya yanlış beyanlar içermemesinden; kamu idaresinin gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğundan; mali yönetim ve iç kontrol sistemlerinin amacına uygun olarak oluşturulmasından, etkin olarak işletilmesinden ve izlenmesinden, mali tabloların dayanağını oluşturan bilgi ve belgelerin denetime hazır hale getirilmesinden ve sunulmasından sorumludur.

3. SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU

Sayıştay, denetimlerinin sonucunda hazırladığı raporlarla denetlenen kamu idarelerinin gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmek, mali rapor ve tablolarının güvenilirliğine ve doğruluğuna ilişkin görüş bildirmek, mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmekle sorumludur.

www.balioglu.net

4. DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI

Denetimlerin dayanağı; 6085 sayılı Sayıştay Kanunu, uluslararası denetim standartları, Sayıştay ikincil mevzuatı ve denetim rehberleridir.

Denetimler, kamu idaresinin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmek ve mali rapor ve tablolarının kamu idaresinin tüm faaliyet ve işlemlerinin sonucunu doğru ve güvenilir olarak yansıttığına ilişkin makul güvence elde etmek ve mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmek amacıyla yürütülmüştür.

Kamu idaresinin mali tabloları ile bunları oluşturan hesap ve işlemlerinin doğruluğu, güvenilirliği ve uygunluğuna ilişkin denetim kanıtı elde etmek üzere yürütülen denetimler; uygun denetim prosedürleri ve tekniklerinin uygulanması ile risk değerlendirmesi yöntemiyle gerçekleştirilmiştir. Risk değerlendirmesi sırasında, uygulanacak denetim prosedürünün belirlenmesine esas olmak üzere, mali tabloların üretildiği mali yönetim ve iç kontrol sistemleri

de değerlendirilmiştir.

Denetimin kapsamını, kamu idaresinin mali rapor ve tabloları ile gelir, gider ve mallarına ilişkin tüm mali faaliyet, karar ve işlemleri ve bunlara ilişkin kayıt, defter, bilgi, belge ve verileri (elektronik olanlar dâhil) ile mali yönetim ve iç kontrol sistemleri oluşturmaktadır.

Bu hususlarla ilgili denetim sonucunda denetim görüşü oluşturmak üzere yeterli ve uygun denetim kanıtı elde edilmiştir.

5. İÇ KONTROL SİSTEMİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ

Şirket bünyesinde belirli usul ve esaslara göre yönetilen sistemli bir iç kontrol sistemi bulunmadığından bu konuda herhangi bir değerlendirme yapılmamıştır.

6. DENETİM GÖRÜŞÜ

Ankara Büyükşehir Belediyesi Belko Limited Şirketi'nin 2019 yılına ilişkin yukarıda belirtilen ve ekte yer alan; geçerli finansal raporlama çerçevesi kapsamındaki mali rapor ve tablolarının, "Denetim Görüşünün Dayanakları" bölümünde belirtilen hesap alanları hariç tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir bilgi içerdiği kanaatine varılmıştır.

www.balioglu.net

7. DENETİM BULGULARI

Raporda yer alan bulgular, denetimler sonucunda tespit edilen hususlara kamu idaresi tarafından verilen cevapların değerlendirilmesi suretiyle düzenlenmiştir.

A. DENETİM GÖRÜŞÜNÜN DAYANAKLARI

BULGU 1: Vadesinde Tahsil Edilmeyen Alacaklar İçin Yılsonunda Faiz Tahakkuk Ettirilmemesi

Belko Limited Şirketinin 2019 yılı mali tablolarının incelenmesi neticesinde, "120 Alıcılar" hesabında kayıtlı bulunan alacaklardan tahsilatı süresi içinde yapılamayanlara gecikme faizi tahakkuk ettirilmediği, sadece asıl alacağın kayıtlarda bulunduğu tespit edilmiştir.

6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu'nun "Ticari İşlerde Faiz" başlıklı 8'inci maddesi uyarınca ticari işlerde sözleşmenin tarafları, gecikme faizi alınmasını ve uygulanacak faiz oranını sözleşmede serbestçe belirleyebilirler. Taraflar, sözleşmede temerrüt faizi oranını

belirlememişlerse, 3095 sayılı Kanuni Faiz ve Temerrüt Faizine İlişkin Kanun'un 2'nci maddesinin ilk fıkrasına göre; temerrüde düşen borçlu, geçmiş günler için 1'inci maddede belirlenen kanuni faiz orana göre temerrüt faizi ödemeye mecburdur. Bununla birlikte, 3095 sayılı Kanun, bazı şartlarda daha yüksek orandan temerrüt faizi talep edilebilmesine imkân tanımaktadır. Mezkûr Kanun'un 2'nci maddesine göre, Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası'nın önceki yılın 31 Aralık günü kısa vadeli avanslar için uyguladığı faiz oranı, 1'inci maddeyle belirlenen orandan fazla ise, bu oran üzerinden gecikme faizin hesaplanması gerekmektedir.

Hesaplanan gecikme faiz tutarlarının tahakkuk ettirilerek muhasebe sistemine kaydedilmesi gerekmektedir. 26.12.1992 tarih ve 21447 sayılı Resmi Gazete' de yayımlanan 1 Seri No'lu Muhasebe Sistemi Uygulama Genel Tebliği'nin "Tekdüzen Hesap Çerçevesi, Hesap Planı ve Hesap Planı Açıklamaları" başlıklı (c) bendinde, işletmelerin faaliyet alanı kapsamındaki işlerden kaynaklanan temerrüt faizi gelirlerinin "649 Faaliyetlerle İlgili Diğer Olağan Gelir ve Karlar" hesabında kaydedilmesi gerektiği ifade edilmiştir. Karşılık hesap olarak da, asıl alacağın takip edildiği "120 Alıcılar" hesabının borçlandırılması gerekmektedir.

www.balioglu.net

Tekdüzen muhasebe sistemimiz tahakkuk esasına dayanmaktadır. Tahakkuk esasında işlemler ve olaylar, nakit akımlarının ne zaman olduğuna bakılmaksızın, ortaya çıktıklarında kaydedilmesi gerekmektedir. Sözleşme hükümlerinin zamanında yerine getirilmemesine bağlı olarak ortaya çıkan ve şirket açısından sözleşmeye bağlı bir alacak haline gelen gecikme faizi tutarlarının asıl alacak gibi nakit akışına bağlı olmaksızın muhasebe kayıtlarına alınması gerekmektedir.

Her ne kadar Şirket vade farkı faturası kestiğini, gecikme faizi tahsilatını bu şekilde gerçekleştirdiğini belirtmiş olsa da, muhasebe işlemleri incelendiğinde gecikme faizi tahsilatının düzenli bir şekilde yapılmadığı görülmektedir. Örneğin, Yeni Kıbrıs Asfalt Şantiyesi ile Eski Kıbrıs Asfalt Şantiyesinin kiralanmasına ilişkin geçmiş dönem kira ödemelerinin düzenli yapılmadığı, kira alacak tutarlarının çok yüksek seviyelere ulaşmış olmasına rağmen herhangi bir gecikme faizi tahsilatının gerçekleştirilmediği görülmektedir. Muhasebe kayıtlarında da, herhangi bir gecikme faizi alacağı bulunmamaktadır.

Şirket, Kamu İdarelerinden olan alacaklarını süresinde tahsil edemediğinde, ilgili Kamu İdarelerine gecikme faizi uygulamadığını belirtmekte olup, Türk Ticaret Kanunu esaslarına göre, kar amacı güderek faaliyet gösteren Şirket'in, alacaklarının takibinde özel veya kamu ayrımı yapmaksızın temerrüde düşüldüğünde gecikme faizi tahakkuk ve tahsilatının yapılması

gerekmektedir.

Sonuç olarak, temerrüde düşmüş alacaklar için sözleşme hükümleri temelinde gecikme faiz oranının belirlenmesi ve hesaplanan temerrüt faiz tutarlarının da tahakkuk esaslı muhasebe sisteminin gereği olarak muhasebe kayıtlarına aktarılması gerekmektedir.

BULGU 2: Tahsili Şüpheli Hale Gelen Alacakların Şüpheli Ticari Alacaklar Hesabına Aktarılmaması

Belko Limited Şirketinin mali tablolarında yapılan incelemelerde, "120 Alıcılar" hesabında takip edilen alacaklardan tahsili şüpheli hale gelenlerin "128 Şüpheli Ticari Alacaklar" hesabına aktarılmadığı tespit edilmiştir.

6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu'nun "Defter tutma yükümlülüğü" başlıklı 64'üncü maddesinde, her tacirin, ticari defterlerini işletmenin faaliyetleri ve finansal durumu hakkında fikir verebilecek şekilde tutmak ve bu amaçla defterlerinde, ticari işlemleriyle ticari işletmesinin iktisadi ve mali durumunu, borç ve alacak ilişkilerini açıkça görülebilir bir şekilde ortaya koymak zorunda olduğu; böylece işletme faaliyetlerinin oluşumu ve gelişmesinin bu defterlerden izlenebileceği belirtilmiştir. Ancak, Kanun'un defter tutma, envanter, mali tabloların düzenlenmesi, saklama ve ibraz hükümlerinin 213 sayılı Vergi Usul Kanunu (VUK) ile diğer vergi kanunlarının aynı hususları düzenleyen hükümlerinin uygulanmasına engel teşkil etmeyeceği de hüküm altına alınmıştır.

26.12.1992 tarih ve 21447 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan 1 Seri No'lu Muhasebe Sistemi Uygulama Genel Tebliği'nin "Tekdüzen Hesap Çerçevesi, Hesap Planı ve Hesap Planı Açıklamaları" başlıklı (c) bendinde, ödeme süresi geçmiş bu nedenle vadesi bir kaç defa uzatılmış veya protesto edilmiş, yazı ile birden fazla istenmiş ya da dava veya icra safhasına aktarılmış senetli ve senetsiz alacaklar şüpheli alacak olarak tanımlanmıştır. Tahsili şüpheli hale gelmiş olan bu alacakların ilgili hesapların alacağı karşılığında "128 Şüpheli Ticari Alacaklar" hesabına borç yazılarak ticari alacaklardan çıkarılması gerekmektedir.

Yukarıda yapılan açıklamalar doğrultusunda, Şirket muhasebe kayıtlarında yer alan ödeme süresi geçmiş, protesto edilmiş veya yazı ile birden fazla istenmiş, detayı tabloda gösterilen alacaklar mevcut olduğu halde bu alacakların "128 Şüpheli Ticari Alacaklar" hesabına aktarılmadığı görülmektedir.

www.balioglu.net

Hesap Kodu	Borç Bakiye (TL)
120.100.38074	828,66
120.100.38117	10.889,64
120.120.36008	28.005,46
120.125.10030	2.371,28
120.125.10033	1.122,27
120.125.31055	4.751,00
120.153.00009	170.817,18
120.680.01200	7.551,93
120.153.00011	14.760,49
120.902.00068	1.278,84
120.120.10008	941.957,35
120.902.00069	3.475,00
120.902.00086	59.555,55
120.902.00088	31.872,31

www.balioglu.net

Sonuç olarak, 128 Şüpheli Ticari Alacaklar hesabında izlenmesi gereken alacakların olması gerekenden 1.279.236,96 TL eksik, 120 Alıcılar hesabında ise aynı tutarda fazla bulunması sebebiyle 2019 yılı mali tablolarında hataya sebebiyet verilmiştir.

B. DENETİM GÖRÜŞÜNÜ ETKİLEMEYEN TESPİT VE DEĞERLENDİRMELER

BULGU 1: Şirket Genel Müdürünün İşten Çıkarılıp Tekrar İşe Başlatılarak İhbar Tazminatı Ödenmesine Sebep Olunması

Ortaklar Kurulunun 13.11.2018 tarih ve 1852 sayılı kararıyla şirket bünyesinde Genel Müdür olarak görev yapan kişinin gerekçe belirtilmeksizin sözleşmesinin feshedilmesine oy birliğiyle karar verildiği, aynı Kurulun 03.01.2019 tarih ve 1860 sayılı kararıyla ise sözleşmesi feshedilen kişinin tekrar Genel Müdür olarak işe alındığı görülmektedir.

10.06.2003 tarih ve 25134 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 4857 sayılı İş Kanunu'nun "İşverenin haklı nedenle derhal fesih hakkı" başlıklı 25'inci maddesinde sağlık

sebepleri, ahlak ve iyi niyet kurallarına uymayan haller ve benzerleri ile zorlayıcı sebepler şeklinde 3 ana başlık altında toplanmıştır. Şirket bünyesindeki çalışanların iş sözleşmelerinin feshedilmesine yönelik ortaklar kurulu kararında, Kanun'da belirtilen hükümlerden somut anlamda bir gerekçeye yer verilmesi önem arz etmekte olup aksi takdirde, ihbar tazminatı, dava masrafı, avukat vekâlet ücreti ve işçinin haklı bulunmasına istinaden hükmedilen tazminatlar gibi ödemeler ile karşı karşıya kalınacaktır.

Ortaklar Kurulu tarafından Şirket Genel Müdürünün görevine 13.11.2018 tarihinde son verildiği, aradan 1,5 ay geçtikten sonra Ortaklar Kurulu Kararı ile aynı pozisyonda tekrar işe başlatıldığı görülmektedir. Hem iş akdinin feshedilmesi hem de işe tekrar başlatması Kararlarında herhangi bir somut gerekçe belirtilmemiştir. Hayatın olağan akışına uymayan bu işlem sebebiyle, kişiye gereksiz yere ihbar tazminatı ödenmesine sebep olunmuştur.

Şirket yetkilileri, aynı kişinin tekrar işe başlatılması sebebiyle ödenen ihbar tazminatın tahsil edilmesine yönelik dava açılması durumunda, açılacak davanın kazanılma ihtimalinin düşük olduğundan bahisle dava açılmasının hukuki yararının bulunmadığını belirtmektedir. Şirket tarafından alınan kararlara istinaden ödemeler yapıldığından, çalışan personele dava açılarak yapılan ödemenin tahsiline gidilmesinden ziyade, Ortaklar Kurulunun çalışanların iş akdinin feshedilmesine yönelik kararlarında İş Kanunu'nun 25'nci maddesindeki haklı fesih gerekçelerine dayanması sorunun çözümünde önem arz etmektedir.

Sonuç olarak, Genel Müdür kadrosunda çalışan bir personelin işten çıkarılıp, yaklaşık bir buçuk ay sonra alınan başka bir kararla aynı pozisyonda işe alınmasının iyi yönetim ilkeleriyle açıklanamayacağı değerlendirilmektedir. Alınan karar ile kişiye gereksiz ihbar tazminatı ödenmesine sebep olunmuş, iyi yönetim gereklerinin hilafına hareket edilmiştir.

BULGU 2: Şirketin Nakit Varlıklarının Verimli Kullanılmaması

Belko Limited Şirketinin banka ve kasa hesaplarında yapılan inceleme neticesinde, şirketin mali kaynak yönetiminin etkin bir şekilde gerçekleştirilmediği tespit edilmiştir.

18.11.2015 tarih ve 29536 sayılı Kamu Haznedarlığı Tebliği belediyeler ve sermayesinin %50'den fazlasına sahip oldukları şirketleri kapsamaktadır. Bu anlamda, Ankara Büyükşehir Belediyesinin sermayesinin %50'den fazlasına sahip olduğu Belko Limited Şirketinin hesap veya özel hesap adıyla yönettikleri her türlü banka hesapları Tebliğ'in kapsamında yer almaktadır.

www.balioglu.net

Kamu Haznedarlığı Tebliğinin amacı idarelerin mali kaynaklarının etkin ve verimli kullanılmasını sağlamaktır. Mezkûr Tebliğin "Kaynakların Değerlendirilmesi ve Nemalandırma" başlıklı 6'ncı maddesinde kaynakların değerlendirilmesine ilişkin genel hususlar belirlenmiştir. Tebliğin ilgili maddesinde belirtilen uygulamalar dahilinde mali kaynakların değerlendirilmesi hem iyi yönetim ilkelerinin hem de kaynakların etkili ve verimli kullanılmasının bir gereğidir.

Belko Limited Şirketi piyasa şartlarında hizmet gören, sosyal ve ekonomik amaçlarla kurulmuş ticari bir işletmedir. Ticari işletmeler faaliyetlerini bünyelerinde bulundurdukları varlık ve kaynaklarla yerine getirmektedir. Varlık ve kaynak yönetiminin optimum şekilde sağlanabilmesi, işletmenin amaçlarına ulaşmasında önemli rol oynamaktadır. Buna bağlı olarak, işletmeler yönetiminde bulunan varlık ve kaynakların rasyonel şekilde değerlendirilebilmesi için gerekli politikaları oluşturmalı, varlık ve kaynakların kullanımında da azami özeni göstermelidir.

Şirketin mali kaynaklarının yönetimi incelendiğinde, kasada ortalama günlük harcamaların üzerinde nakit bulundurulduğu, cari giderlerinin karşılanmasında kullanılacak olandan daha fazla meblağda tutarların vadesiz banka hesaplarında tutulduğu ve nakit planlaması yapılmadığından uzun vadeli olarak nemalandırılması gereken tutarların günlük vadeli hesaplarda değerlendirildiği görülmektedir.

www.balioglu.net

Mali kaynakların etkin ve verimli yönetilmesi amacıyla, Şirketin ortalama günlük ihtiyaçları tutarındaki nakdin belirlenerek kasada bu tutarlara yakın nakit bulundurulması, mali varlıkların etkin bir planlama yapılarak günlük vadeli ve uzun vadeli hesaplarda nemalandırılmasının sağlanması önem arz etmektedir.

BULGU 3: Tahsil Süresi Geçen Alacaklara İlişkin Hukuki Sürecin Başlatılmaması

Belko Limited Şirketinin muhasebe kayıtlarında yapılan kontrollerde, "120 Alıcılar" hesabında bulunan tutarlardan bazılarının ödeme süresi geçmesine, borçlunun temerrüde düşmesine rağmen, Şirket tarafından alacağın tahsiline yönelik hukuki sürecin başlatılmadığı tespit edilmiştir.

04.02.2011 tarih ve 27836 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan 6098 sayılı Borçlar Kanunu'nun 146'ncı maddesinde 10 yıllık zamanaşımı süresinin genel prensip olarak kabul edildiği görülmekte olup, Kanun'un 147'nci maddesinde ise 5 yıllık zamanaşımına tabi alacaklar 6 bent halinde sıralanmıştır. Zamanaşımın, alacağın muaccel hale gelmesiyle,

bildirimin yapılmasının gerekli olduğu hallerde ise bu bildirimin yapılmasıyla başlayacağı Kanun'da belirtilmektedir.

Zamanaşımına uğrayan borç eksik bir borç haline gelir. Alacak hakkını uzun süre kullanmayan alacaklı alacağını değil, borçlunun iradesi hilafına bu alacağı kullanma imkânını kaybeder. Bu açıdan zamanaşımı, kişisel savunma sebebi (def-i) niteliğindedir. Bu kapsamda borçlu, zamanaşımına uğramış borcunu ifadan kaçınmak için**,** zamanaşımı def-i aracılığıyla, borcun dava edilebilme niteliğini kaybettiğini ileri sürebilecektir.

Şirketin "120 Alıcılar" hesabında yer alan alacak kayıtları incelendiğinde, tabloda belirtilen alacakların vadesinin geçmiş olduğu, alacakların mali kayıtlarda uzun süredir bulunmasına rağmen hukuki takip sürecinin başlatılmadığı anlaşılmaktadır.

Hesap Kodu	**Borç Bakiye(TL)**
120.100.38074	828,66
120.100.38117	10.889,64
120.120.36008	28.005,46
120.125.10030	2.371,28
120.125.10033	1.122,27
120.125.31055	4.751,00
120.153.00009	170.817,18
120.680.01200	7.551,93
120.153.00011	14.760,49
120.902.00068	1.278,84

Sonuç olarak, Şirket muhasebe kayıtlarında bulunan alacakların tahsiline yönelik hukuki sürecin ivedilikle başlatılması, zamanaşımına uğraması sebebiyle tahsil kabiliyeti kalmadığı anlaşılan alacakların sorumlulardan tahsiline gidilmesi gerekmektedir.

BULGU 4: Envanter Defterinin Mevzuatta Belirtilen Şekilde Tutulmaması

Limited Şirketler tarafından 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu'na göre tutulması zorunlu defterlerden birisi de envanter defteridir. Belko Limited Şirketi tarafından envanter defteri tutulduğu halde, defter içeriğinde işletmenin taşınmazları, alacakları, stokları, borçları, nakit parası, maddi ve maddi olmayan duran varlıklarına ilişkin ayrıntılı bilgilere yer verilmediği

www.balioglu.net

görülmüştür.

6102 sayılı Kanun'un “Envanter" başlıklı 66'ncı maddesinde her tacirin ticari işletmesinin açılışında, taşınmazlarını, alacaklarını, borçlarını, nakit parasının tutarını ve diğer varlıklarını eksiksiz ve doğru bir şekilde gösteren ve varlıkları ile borçlarının değerlerini teker teker belirten bir envanter çıkaracağı ve açılıştan sonra her faaliyet döneminin sonunda da böyle bir envanter düzenleyeceği hüküm altına alınmıştır.

Anılan Kanun'un “Defter tutma yükümlülüğü” başlıklı 64'üncü maddesinde ise her tacirin, ticari defterlerini işletmenin faaliyetleri ve finansal durumu hakkında fikir verebilecek şekilde tutmak ve bu amaçla defterlerinde, ticari işlemleriyle ticari işletmesinin iktisadi ve mali durumunu, borç ve alacak ilişkilerini açıkça görülebilir bir şekilde ortaya koymak zorunda olduğu; böylece işletme faaliyetlerinin oluşumu ve gelişmesinin bu defterlerden izlenebileceği belirtilmiştir. Ancak bu Kanun'un defter tutma, envanter, mali tabloların düzenlenmesi, saklama ve ibraz hükümlerinin 213 sayılı Vergi Usul Kanunu ile diğer vergi kanunlarının aynı hususları düzenleyen hükümlerinin uygulanmasına engel teşkil etmeyeceği de hüküm altına alınmıştır.

www.balioglu.net

Bu bağlamda, 213 sayılı Kanun'un 182'nci maddesi bilanço esasında tutulacak defterleri yevmiye defteri, defteri kebir ve envanter defteri olarak saymış ve 185'inci maddesinde ise envanter defterinin nasıl tutulması gerektiğine ilişkin açıklamalara yer verilmiştir. Buna göre; envanter defterine işe başlama tarihinde ve müteakiben her hesap döneminin sonunda çıkarılan envanterler ve bilançoların kaydedileceği ve envanter defterinin ciltli ve sayfalarının müteselsil sıra numaralı olacağı açıkça belirtilmiştir.

Yine 213 sayılı Kanun'un 186'ncı maddesi bilanço günündeki işletmeye dahil mevcutları, alacakları ve borçları saymak, ölçmek, tartmak ve değerlemek suretiyle kesin bir şekilde ve müfredatlı olarak tespit etme işlemini envanter çıkarmak olarak tanımlamıştır.

6102 sayılı Kanun'un 188'inci maddesine göre ise envanter esas itibariyle defter üzerine çıkarılmakla birlikte, işlerinde geniş ölçüde ve çeşitli mal kullanan büyük müesseselerin envanterlerini listeler halinde tanzim edebileceğine imkan getirilmiş ve bu durumda envanter listelerinin sayfa üzerinden numaralanarak sıralanması; envanterin tanzim tarihine göre tarihlenmesi; envanteri çıkaran memur ile işletme sahibi veya vekili tarafından imzalanması ve envanter defteri gibi saklanması şartı getirilmiş ve bu esaslar doğrultusunda envanter listeleri düzenleyenlerin liste içeriklerini envanter defterine icmalen kaydetmelerini emretmiştir.

Yapılan incelemede bilanço esasına tabi olan Belko Limited Şirketinin yevmiye defteri,

defteri kebirden başka envanter defteri de düzenlediği ve kanuni süreler içerisinde notere onaylattığı tespit edilmiş olmakla birlikte, bahsi geçen defterde işletmenin taşınmazları, alacakları, borçları, nakit parası, maddi ve maddi olmayan duran varlıkları vs. olması gerekirken bunlara yer verilmediği, sadece işletmenin bir önceki dönem sonu gelir tablosu ile bilançosuna yer verildiği görülmüştür.

Şirketin envanter defterinde envantere yönelik bilgilere yer verilmemiş olması, şirketin mevcut malvarlığı, alacakları, stokları, ayrıca faaliyetleri ve finansal durumu hakkında fikir verme, şirket faaliyetlerinin oluşumu ve gelişimini gözlemleme gibi ihtiyaçları karşılayamaması sonucunu doğurmaktadır.

BULGU 5: Verilen Çekler ve Gönderme Emirleri Hesabının Kullanılmaması

Belko Limited Şirketinin muhasebe kayıtlarının incelenmesi neticesinde, "102 Bankalar" hesabından yapılan ödemelerde aracı hesap olarak "103 Verilen Çekler ve Gönderme Emirleri" hesabının kullanılmadığı tespit edilmiştir.

www.balioglu.net

6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu'nun "Defter tutma yükümlülüğü" başlıklı 64'üncü maddesinde, her tacirin, ticari defterlerini işletmenin faaliyetleri ve finansal durumu hakkında fikir verebilecek şekilde tutmak ve bu amaçla defterlerinde, ticari işlemleriyle ticari işletmesinin iktisadi ve mali durumunu, borç ve alacak ilişkilerini açıkça görülebilir bir şekilde ortaya koymak zorunda olduğu; böylece işletme faaliyetlerinin oluşumu ve gelişmesinin bu defterlerden izlenebileceği belirtilmiştir. Ancak, Kanun'un defter tutma, envanter, mali tabloların düzenlenmesi, saklama ve ibraz hükümlerinin 213 sayılı Vergi Usul Kanunu (VUK) ile diğer vergi kanunlarının aynı hususları düzenleyen hükümlerinin uygulanmasına engel teşkil etmeyeceği de hüküm altına alınmıştır.

26.12.1992 tarih ve 21447 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 1 Seri No'lu Muhasebe Sistemi Uygulama Genel Tebliği'nin "Tekdüzen Hesap Çerçevesi, Hesap Planı ve Hesap Planı Açıklamaları" başlıklı (c) bendinde, işletmelerin üçüncü kişilere çekle veya ödeme emri ile yapacağı ödemelerin 103 nolu hesapta izleneceği belirtilmiştir.

Her ne kadar, Şirket tarafından aynı gün ödeme işlemi gerçekleştirildiği için "103 Verilen Çekler ve Gönderme Emirleri Hesabının" kullanılmadığı belirtilmişse de, 1 Seri No'lu Muhasebe Sistemi Uygulama Genel Tebliği uyarınca, Şirkete ait banka hesaplarından herhangi bir para çıkışının yapılabilmesi için çek veya gönderme emri düzenlenmesi, düzenlenen çek ve gönderme emirlerinin banka tarafından tahsil edildiği anlaşıldığında ise 102-Banka Hesabına

alacak, 103 Verilen Çekler Hesabına borç kaydı yapılması gerekmektedir.

www.balioglu.net

T.C. SAYIŞTAY BAŞKANLIĞI
06520 Balgat / ANKARA
Tel: 0 312 295 30 00; Faks: 0 312 295 48 00
e-posta: sayistay@sayistay.gov.tr
http://www.sayistay.gov.tr

www.balioglu.net